

Ledning

AF REKTOR LARS-HENRIK SCHMIDT

* Det er ikke vanskeligt at finde en fællesnævner for, hvad der foregår i tiden. Informationer bliver overført fra en situation til en anden. Overførslen er en ledning; og der er noget fascinerende, ligefrem magisk over en ledning, som kan gå om hjørner og være en bølge i rummet.

Problemet har hidtil været, at ledningers materialitet har ydet modstand, så noget går tabt undervejs og bliver til fri energi. Overførsel kræver energi, men opfindelsen af superledere lover, at der er lys for enden af tunnelen, thi den behøver slet ikke være der! I overført betydning er det, superledere kan, nemlig at de kan nedlægge hierarkiet og lede i al mangfoldighed. Inden for managementfilosofien kalder man ganske vist ledning for ledelse – men alligevel. Det er jo det danske sprog, der har problemer med endelserne, ikke sandt?

At der overføres fra situation til situation, er hjørnестenen i pædagogikkens anliggende. Og det er en del af anlægget, at der netop er modstand på. Megen populærlitteratur vidner om, at mange har ganske svært ved at lede sig selv, men må have fat i en overførselsenergi, således at der ikke tabes, men vindes. Her er det, pædagogikken kommer ind som en praksis, der har været trænet siden tidernes morgen.

En periodes pædagoger kunne endda ligefrem sammenlignes med tankpassere. Nu er de mestendels vejledere og følger en tættere tilknytning til managementfilosofien, der har genformuleret pædagogikken i en mere erhvervsrettet jargon. To felter med forskellig oprindelse konvergerer; men verden har det med at tilgodese de udvalgte, og de er netop udvalgte med henblik på at sikre fortiden i fremtiden. For educatorerne medfører situationen, at de er henviste til at tænke deres faglighed som ledelse i en eller anden form. Men superledere sætter vi nok ikke vores lid til – foreløbig.

Samtidens pædagogiske strømninger stammer fra voksen-undervisningen. Derfor lyder 'human resource management' mere sextet end 'vom Kinde aus'. Hvorom alting er, handler det stadig om ledning, om at "gelejde", om at være guide med et gelænder. De metaforer, man gelejder sig ved, er alt andet end uskyldige, og de kan kun fattes i deres konkrete kontekster. Men det er dog påfaldende at guidening, mentoring, tutoring og frem for alt coaching nyder fremme.

"Der er forskel på at vejlede en anden som rådgiver, som terapeut, som coach – ja og så som ledning. Det handler nemlig om videnspositionen; og netop ikke om 'hvad syn's du lissom selv?'"

Danmarks Pædagogiske Universitet er båret af en idé om en vejledningsorienteret didaktik – til forskel fra universiteter, som er båret af en opgaveorienteret, projektorienteret eller problemorienteret didaktik. Derfor er det selvfølgelig interessant at følge med i, hvorledes den hæderkronede vejledning har fundet nye udtryksformer i takt med tiden.

Den enkelte person er udgangspunktet for lærdomstilegnelsen, men der er jo en verden til forskel på, om disse enkelte beskrives som tilhørere, som medspillere, som partnere – eller som personskaber. Og så er der selvfølgelig også forskel på den vejledning, som tjener dem. Under alle omstændigheder er der tale om ledelse. Men der er forskel på at vejlede en anden som rådgiver, som terapeut, som coach – ja og så som ledning. Det handler nemlig om videnspositionen; og netop ikke om "hvad syn's du lissom selv?".

Rådgiveren hedder nu om dage en mentor. Vedkommende "rådgiver" ikke ud fra en almen viden, men i spillet mellem vedkommendes viden og vedkommendes viden om din situation og dermed berettigede adkomst til at gelejde dig som en anden storesøskende, som kender dine mål, nemlig at blive som dem. Terapeuten forsøger at gøre en eksemplarisk viden gældende, som du er en del af. Og coachen ved ingenting, men er optaget af at stille de rigtige spørgsmål, fordi ingen jo i øvrigt ved noget. Lederen derimod initierer en mesterlæring, fordi vedkommende formodes at vide. Her er overførslen i psykoanalytisk forstand en overføring. Der vides noget forskelligt, og der formodes noget forskelligt. Det er selve modstandens tilstedeværelse, der er afgørende.

Gud nåde og trøste os for den dag, vi begynder at holde superlederen uden modstand for ideal. ■